

ВИСШИ СЪДЕБЕН СЪВЕТ	
регистрационен индекс	Дата
МС- 12998	17-04-2025

ДО

**СЪДИЙСКАТА КОЛЕГИЯ
НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ**

ДО

**БЪЛГАРСКИ ИНСТИТУТ
ЗА ПРАВНИ ИНИЦИАТИВИ**

**ОТГОВОРИ НА ВЪПРОСИ, ПОСТАВЕНИ ОТ
БЪЛГАРСКИЯ ИНСТИТУТ ЗА ПРАВНИ ИНИЦИАТИВИ**

От Божидарка Данчова Йосифова –

Кандидат за Административен ръководител

на Районен съд – Белоградчик

УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА СЪДИЙСКАТА КОЛЕГИЯ,

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ГЯУРОВА – ВЕГЕРТСЕДЕР,

Представям отговори на въпросите, поставени ми от Българския
Институт за правни инициативи, както следва:

I. ОБЩИ ВЪПРОСИ.

Въпрос 1. Смятате ли, че следва да продължи реформата в
съдебната власт след решението на КС от 26.07.2024 г. относно
промените в Конституцията на Република България, обн. в ДВ бр. 106
от 22.12.2023 г., и, ако да, - в каква посока?

Отговор: Считам, че реформа в съдебната система е необходима. Тя
следва да бъде ориентирана изцяло към повишаване на доверието на
обществото към съдебната система, тъй като в последните години е налице
пълнен дефицит в този смисъл. Адмираiram промените в смисъл, че всеки съд

може да сезира Конституционния съд с искане за установяване на несъответствие със закон или Конституцията. Това също би допринесло в значителна степен за по – голяма защита на интересите на гражданите. Също така считам, че професионалната квота на членовете на ВСС следва да е с по – голяма численост в сравнение с парламентарната, което отново би повишило доверието в съдебната система и би я отграничило от всякакви политически и партийни зависимости.

Въпрос 2. Проблемът с неравномерната натовареност е повсеместен и все още не е намерена формулата, чрез която да се постигне баланс между отделните съдебни райони. Какви са Вашите виждания за въвеждане на инструменти (от нормативен и организационен характер) за постигане на по-равномерна натовареност между органите на съдебната власт и отделните магистрати.

Отговор: Считам, че критерии за натовареността не е само броя дела, които разглежда един съдия. Действително, в съдилищата в големите градове, броя на постъпилите дела е голяма, но за сметка на това, в тези съдилища има строго профилиране на съдиите по материи и видове дела.

В малките съдилища, какъвто е Районен съд – Белоградчик, в това число и в мое лице, съдията разглежда дела и от двете основни материи на правото – граждански и наказателни дела, и то от всякакъв вид. Това се отразява сериозно върху натовареността на съдията, тъй като го задължава да познава отлично и двете материи на правото, процесуалните закони и материалните такива. Работата с всякакъв вид правна материя е не по – малко трудна и не по – малко натоварваща. Това изисква висока професионална подготовка на съдията, стриктно познаване на законовите промени във всички нормативни актове, както и на практиката на върховната инстанция по всякакъв вид дела.

Освен това, считам, че в този аспект – намаляване на неравномерната натовареност, се работи активно, чрез направените промени относно местната подсъдност на делата, което да допринесе за постигане на известен баланс в натовареността между отделните съдебни райони.

Така например, с извършените изменения в чл. 115 ГПК, се допусна исконите за обезщетения по Кодекса за застраховането, да се разглеждат от съдилищата по настоящият или постоянният адрес на ищеца, неговото седалище, или по местонастъпване на застрахователното събитие.

В чл. 113 ГПК, се допусна исковете на и срещу потребители се предявяват пред съда, в чийто район се намира настоящият адрес на потребителя, а при липса на настоящ адрес – по постоянния.

Полезен ход в този смисъл са и промените в чл. 411, ал. 1 ГПК, във вр. с чл. 9, ал. 3 ЗСВ, предвиждащи разпределянето на заповедните производства чрез централизирано разпределение, считано от 01.07.2025 г.

Въпрос 3. Една от широко дискутираните теми в съдийските среди е тази за възнагражденията и начина на определянето им. Какво е Вашето мнение по въпроса – смятате ли, че разликата във възнагражденията между инстанциите е прекомерна? Необходимо ли е законово закрепване на критериите за определяне на възнагражденията на всички нива в системата, а не само на т.нар. „трима големи“?

Отговор: Този въпрос е дълго дискутиран от години. Намаляването на разликата между възнагражденията е от съществено значение за мотивацията на съдиите от районните съдилища, които са и най – натоварените. Изразявам мнение, в контекста на въпроса, че е необходимо законово закрепване на критериите за определяне на възнагражденията на всички нива в системата и намаляване на т. нар. „ножица“ в размера на възнагражденията на магистратите от различните нива. Това би мотивирало районните съдии да работят не по – малко отговорно, срочно и качествено от своите колеги от най – високо ниво, както и да остават да работят в районните съдилища, а не непременно да търсят кариерно израстване в по – горните инстанции. Критериите следва да са ясно регламентирани, тъй като само по този начин би се постигнал баланс и справедливо оценяване на работата на съдията. И отново акцентирам, че съдиите в малките съдилища, са не по – малко натоварени от своите колеги в големите областни градове, тъй като няма профилиране и следва да познават цялата необятна сфера на правото.

Въпрос 4. На 1.07.2024 г. КС на РБ излезе с решение, което обявява за противоконституционни текстовете от ЗМ и ГПК, въвеждащи задължение за провеждане на процедурата по медиация по някои видове дела. Какво е мнението Ви за прилагането/използването на процедура по медиация в рамките на висящ съдебен процес?

Отговор: Считам, че медиацията е полезен способ за уреждане на възникналите между страните спорове. Много често, след образуване на делото, страните за първи път се срещат в съдебната зала и са склонни да уредят отношенията си доброволно. Поради това, считам, че медиацията е полезен похват, който би довел и до намаляване на натовареността на определени съдилища от една страна, както и до по – бързо, по евтино уреждане на спора и запазване на нормалните взаимоотношения между страните в максимална степен.

Въпрос 5. През 2016 г. в ЗСВ бяха приети промени, които закрепиха законово определени параметри на съдийското самоуправление. Какво е Вашето мнение за приложението им на практика за времето на действието им? Как се реализира съдийското самоуправление в съда, в който правораздавате? Има ли необходимост от разширяване и в каква посока?

Отговор: Изцяло адмирам разпоредбата на чл. 79, ал. 3 ЗСВ и изразявам положително мнение за съдийското самоуправление. Общеизвестно е, че Председателят е пръв сред равни, поради което и равноправно следва да бъде зачитано мнението на всички съдии по въпроси, касаещи организацията на работа в съответния съд. В съда, в който аз работя, това се случва много лесно, тъй като всички възникнали въпроси се решават на момента, своевременно, свикват се общи събрания, между колегите има изградено дългогодишно доверие и всички съдии са с продължителен стаж и опит. Има екипност, зачитане на мнението на всички съдии, поради което и съдийското самоуправление в Районен съд – Белоградчик е залегнало изключително добре и се прилага активно.

Въпрос 6. Вече няма общ Кодекс за етично поведение на българските магистрати. Смятате ли, че това беше по-доброто решение или кодексът трябваше да остане единен?

Отговор: Считам, че Кодексът за етично поведение следваше да остане единен. Българските магистрати са олицетворение на съдебната система и за тях следва да важат еднакви правила на поведение. Още повече, че статута им е уреден в един общ закон – Законът за съдебната власт. Това означава, че и Кодексът за етично поведение следваше да остане единен.

Въпрос 7. Смятате ли, че Висш съдебен съвет, който е с изтекъл мандат вече повече от две години е легитимен да реализира кадрова политика по отношение на избор на административни ръководители в органите на съдебната власт (и извън „тримата големи“)?

Отговор : Политическата дестабилизация в страната в последните години постави пред ситуация на „тупик“ доста сфери от обществения живот. От това не бе изключение и съдебната система. Макар и ВСС да е с изтекъл мандат и да продължава да извършва кадрова политика, считам същото за необходимо, тъй като в противен случай това би парирало дейността на съдебната система и би довело до още по – абсурдни и недопустими резултати – невъзможен избор на Административни ръководители, такива, с отдавна изтекъл мандат да продължават да управляват съдебната система и др. Поради това, считам, че е целесъобразно ВСС да провежда кадрова политика, макар и с изтекъл мандат, тъй като това осигурява възможност съдебната система да продължи да функционира нормално. Още повече, че причината за това е парираната дейност на Народното събрание поради доскорошната липса на редовно правителство.

II. ВЪПРОСИ КЪМ БОЖИДАРКА ЙОСИФОВА:

Въпрос: На стр. 8 от концепцията Ви сочите, че съдът работи с външен IT служител? Как се гарантира сигурността на информацията на съда?

Отговор: Щатната численост на съда е изключително малка. Съдът не разполага с бройка за системен администратор, няма щатна бройка за касиер, човешки ресурси, шофьор, домакин. С Решение от 02.12.2019 г. на Комисията за съдебна администрация, бе закрыта и 1 щатна бройка за „съдебен деловодител“, след напускане на съдебния служител, заемащ тази длъжност. Това налага организацията на съда да бъде създадена по начин, че бъдат обезпечени всички дейности на институцията.

Поради това, в продължение на повече от 20 години, съдът ползва външна услуга на IT служител. Предвид дългогодишните отношения между институцията и обслужващата фирма, те почиват на коректност, доверие и висока степен на отговорност от страна на външния служител, който е един

и същ през целия този период. До момента не са възниквали никакви проблеми с изтичане на информация от страна на обслужващата фирма.

Нещо повече, съдът използва услугите на обслужващата фирма предимно по отношение на техническата част на компютрите и оборудването, поддръжката им в добро състояние, а по отношение на възникващите проблеми с ЕИСС, въпросите се отнасят само и единствено към Информационно обслужване.

Действително, необходимостта от съдебен администратор е голяма, предвид множеството програмни продукти, внедрени в дейността на съда в последните години, но тъй като институцията не разполага с друга възможност, е принуден да ползва услугите на външна фирма, която да обезпечи безпроблемното функциониране на техническото оборудване на съда и това е единствената възможност към момента.

Въпрос: На стр. 22 от концепцията Ви сочите, че съдът взима дейно участие в програмите за работа с деца. Как според Вас могат да се подобрят те?

Районен съд – Българградчик ежегодно взема участие в информационната кампания на Висшия съдебен съвет под наслов „Открито за съдебната власт“, с която се цели постигане на по-добра информираност за работата на съдебната система, повишаване на правната култура на гражданите, и укрепване на доверието на обществото в българското правосъдие. В съда всяка година се провежда Ден на отворените врати.

Районен съд – Българградчик се включи активно и в 10 – та юбилейна година на Образователната програма на ВСС и МОН „Съдебна власт – информиран избор и гражданско доверие“ Отворени съдилища и Прокуратури.“ Срещата бе под надслов „Детското насилие. Наказателна отговорност на непълнолетните. Хулигански прояви на непълнолетните и последици. Възпитателни мерки за деца при противообществени прояви, начини и места за прилагането им.“

През 2021 г. Районен съд – Българградчик, взе участие в изработения съвместно с Административен съд – Видин, Окръжен съд – Видин и Районен съд – Кула, образователен филм: „Твоите най – важни права и отговорности като дете“ – част от Образователната програма на ВСС „Съдебната власт – информиран избор и гражданско доверие. Отворени съдилища и прокуратури.“ Филмът бе публикуван на страницата на Министерството на образованието и науката и на ВСС, като придоби широк обществен отзвук и получи национална популярност.

Районен съд – Белоградчик взе участие и в Междунституционална среща организирана от Института по социални дейности в партньорство с Унищф по реализация на проект „ЗонаЗаКрила“ в 5 региона, сред които и област Видин. Целта е осъществяване на подкрепа на деца, жертви на насилие, престъпление и деца в конфликт със закона. Темата бе: „Междунституционално взаимодействие при работа с деца, жертви и извършители на престъпление и насилие“.

Поради това, считам, че съдът винаги е взимал дейно участие в тези инициативи и е отворен за още по – активна дейност в тази насока. Подобренито на програмите за работа с деца би било постигнато с висока обществена отговорност на всички институции, активно участие в подобни инициативи, пълно взаимодействие между институциите имащи отношение към работата с деца.

С Уважение:

17.04.2025 г.

Гр. Белоградчик.